

บันทึก

เรื่อง ความรับผิดชอบของผู้รับจ้างในความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง
(มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์หรือปัญหาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการพัสดุฯ กรณีสิ่งปลูกสร้างกับพื้นดินตามมาตรา ๖๐๐ แห่ง ป.พ.พ.)

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร.๐๙๐๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ สร.๑๐๐๑/ว๔ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ซ้อมความเข้าใจส่วนราชการต่างๆ เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้รับจ้างในความชำรุดบกพร่องของงานจ้างตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ ซึ่งเห็นว่า ตามตัวอย่างสัญญาจ้างท้ายระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ วรรคสอง^๑ กำหนดให้ผู้รับจ้างรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องในงานจ้างตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น กรณีที่เป็นสิ่งปลูกสร้างติดกับพื้นดิน ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบเป็นเวลา ๕ ปี นับจากวันส่งมอบงาน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๐๐^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนระยะเวลาความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องตามสัญญาจ้างข้อ ๖ วรรค

^๑ ข้อ ๖ เมื่องานแล้วเสร็จเรียบร้อยและผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานจากผู้รับจ้างหรือจากผู้รับจ้างคนใหม่ ในกรณีผู้รับจ้างผิดสัญญาและผู้ว่าจ้างใช้สิทธิเลิกสัญญาตามข้อ ๕ ถ้ามีเหตุชำรุดเสียหายเกิดขึ้นแก่งานจ้างนั้นภายในกำหนด ...ปี.... เดือน นับแต่วันที่ได้รับมอบงานโดยให้วันที่ได้รับมอบงานเป็นวันเริ่มต้น ซึ่งเหตุชำรุดเสียหายนั้นเกิดจากความบกพร่องของผู้รับจ้าง จะเป็นโดยทำไว้ไม่เรียบร้อยหรือใช้สิ่งของที่ไม่ดี หรือทำไม่ถูกต้องตามหลักวิชาก็ตาม ผู้รับจ้างต้องรับทำการแก้ไขให้เป็นที่ยอมรับภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าจ้างจะกำหนด โดยไม่คิดเอาค่าสิ่งของ ค่าแรงงานหรือค่าใช้จ่ายอื่นใดจากผู้ว่าจ้างอื่น ถ้าผู้รับจ้างบิดพลิ้ว ไม่แก้ไขซ่อมแซมภายในกำหนด วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้าง โดยให้วันที่ได้รับแจ้งเป็นวันเริ่มต้น หรือแก้ไขซ่อมแซมไม่แล้วเสร็จเรียบร้อยภายในเวลาที่ผู้ว่าจ้างกำหนด ผู้ว่าจ้างมีสิทธิจ้างผู้อื่นให้ทำงานจ้างนั้นแทนผู้รับจ้างได้

ถ้างานที่จ้างเกิดการชำรุดบกพร่องเสียหายขึ้นหลังจากระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น ผู้รับจ้างยังต้องรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิจ้างผู้อื่นทำงานจ้างแทนผู้รับจ้างตามสัญญาข้อ ๕ และข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ผู้รับจ้างยอมจ่ายเงินค่าจ้าง ค่าสิ่งของ ค่าคุมงาน และค่าใช้จ่ายอื่นใด (ถ้ามี) ตามจำนวนที่ผู้ว่าจ้างต้องเสียไปโดยสิ้นเชิง และผู้รับจ้างยังคงต้องรับผิดชอบตามสัญญาข้อ ๑๓ เสมือนหนึ่งงานที่ผู้รับจ้างคนใหม่ทำนั้นเป็นงานจ้างของตน

^๒ มาตรา ๖๐๐ ถ้ามิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญาไซ้ ท่านว่าผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบเพื่อการทำชำรุดบกพร่องเพียงแต่ที่ปรากฏขึ้นภายในปีหนึ่งนับแต่วันส่งมอบหรือที่ปรากฏขึ้นภายในห้าปี ถ้าการทำนั้นเป็นสิ่งปลูกสร้างกับพื้นดิน นอกจากเรือนโรงทำด้วยเครื่องมือ

แต่ข้อจำกัดนี้ท่านมิให้ใช้บังคับ เมื่อปรากฏว่าผู้รับจ้างได้ปิดบังความชำรุดบกพร่องนั้น

หนึ่ง ซึ่งให้กำหนด ๑ ปีนั้น ก็เพื่อประโยชน์ในการคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้าง ซึ่งตามสัญญาจ้างฯ ข้อ ๓ วรรคสอง กำหนดให้คืนหลักประกันสัญญาให้ผู้รับจ้างเมื่อพ้นข้อผูกพันตามสัญญาข้อ ๖ วรรคหนึ่ง เนื่องจากหนังสือข้อความเข้าใจดังกล่าวนี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีปัญหบางประการ จึงได้หารือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าสิ่งปลูกสร้างติดกับพื้นดินนั้นมีความหมายเพียงใด จะหมายถึง สิ่งก่อสร้างถาวรติดกับพื้นดินอันถือว่าเป็นส่วนควบใช้หรือไม่ สำหรับเครื่องอุปกรณ์ที่นำมาติดตั้งในอาคารดังต่อไปนี้ ถ้ามิได้กำหนดไว้ในสัญญาเป็นอย่างอื่นแล้ว ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องเป็นเวลา ๕ ปี โดยถือว่าเป็นสิ่งปลูกสร้างติดกับพื้นดินหรือไม่ คือ

๑. สีทาผนังที่อาจจะกะเทาะล่อนออกมา

๒. เครื่องไม้ที่เป็นบานประตู หรือบานเกล็ด หรือหน้าต่างชำรุด หรือกุญแจที่ติดกับประตูชำรุด

๓. เครื่องปรับอากาศ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าและอื่น ๆ ที่ระบุมารวมไว้อยู่ในสัญญาจ้างงานก่อสร้างฉบับเดียวกัน

๔. ลิฟต์

ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีตามที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์หรือว่าสิ่งปลูกสร้างติดกับพื้นดินจะมีความหมายเพียงใด และสิ่งต่างๆ ดังกล่าว จะถือว่าเป็นสิ่งปลูกสร้างติดกับพื้นดินหรือไม่ นั้น เป็นปัญหาที่จะต้องพิจารณาตามมาตรา ๖๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) และผู้แทนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แล้ว เห็นว่า

๑. คำว่า สิ่งปลูกสร้างกับพื้นดินในมาตรา ๖๐๐^๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึงสิ่งปลูกสร้างที่ก่อสร้างลงบนพื้นดิน (structure on land) แต่สิ่งใดจะเป็นสิ่งปลูกสร้างกับพื้นดินหรือไม่ มิใช่หลักส่วนควบมาวินิจฉัย เพราะสิ่งปลูกสร้างติดกับที่ดินซึ่งไม่เป็นส่วนควบตามมาตรา ๑๐๙^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็เป็นสิ่งปลูกสร้างกับพื้นดินตามมาตรา ๖๐๐ เช่นเดียวกัน

๒. สิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ไม่เป็นสิ่งปลูกสร้างกับพื้นดิน คือ

๒.๑ สีทาผนัง

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒

^๔ มาตรา ๑๐๙ ทรัพย์สินซึ่งติดกับที่ดินหรือติดกับโรงเรือนเพียงชั่วคราว ย่อมไม่กลายเป็นส่วนควบ วิธีอย่างเดียวกันนี้ย่อมใช้บังคับแก่โรงเรือนหรือการปลูกสร้างอย่างอื่นอันผู้มีสิทธิในที่ดินของผู้อื่นใช้สิทธินั้นปลูกทาลงไว้ในที่ดินนั้น

๒.๒ กุญแจที่ติดกับประตู

๒.๓ เครื่องปรับอากาศ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าและอุปกรณ์ของสิ่งเหล่านั้น

๒.๔ ลิฟท์

ส่วนเครื่องมือที่เป็นบานประตูหน้าต่างของโรงเรียนและพื้นที่ห้องน้ำที่ผู้แทนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ถามเพิ่มเติม นั้น เป็นสิ่งปลูกสร้างกับพื้นดิน

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์

(นายอมร จันทรมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๒๖